

**Informe sobre la entrada da la Comunitat Valenciana en el
programa local de la Alianza para el Gobierno Abierto
(Open Government Partnership)**

Informe sobre l'entrada de la Comunitat Valenciana en el programa local de l'Aliança per al Govern Obert (Open Government Partnership)

1. L'OGP Local

1.1. L'Open Government Partnership (OGP)

Creada en 2011, l'Aliança per al Govern Obert (OGP per les seues sigles en anglés) es basa en la idea que els governs han de ser més transparents, inclusivament, participatius i capaços de rendir comptes a la ciutadania, ajudant a satisfer les seues necessitats de forma més eficient i equitativa.

OGP és una aliança global que **inclou a 78 governs nacionals, 76 governs locals (als quals se sumen ara 30 més) i milers d'organitzacions de la societat civil**. A través de l'aliança, aquests grups uneixen forces per a cocrear plans d'acció amb mesures concretes (compromisos) en diverses àrees polítiques. Aquest model permet a les organitzacions de la societat civil i a la ciutadania exercir un paper en la definició i supervisió dels governs. Fins hui s'han establert 4000 compromisos a tot el món.

OGP té la capacitat única de reunir actors nacionals i locals amb estratègies multiactor per a atendre reptes locals, crear aliances per a impulsar reformes i promoure aspectes innovadors entre els països.

Valors de l'OGP

-Accés a la informació: La informació que posseeix el govern (fins i tot sobre activitats i decisions) és oberta, completa, oportuna, de lliure accés per al públic i compleix amb les normes bàsiques de dades obertes (per exemple, dades sense processar, llegibilitat mecànica) quan els formats ho permeten.

-Participació ciutadana: Els governs mobilitzen als ciutadans perquè participen en el debat públic, facen aportacions i contribuïsquen a una governança més receptiva, innovadora i eficaç.

-Rendició de comptes: Les normes, els reglaments i els mecanismes establerts exigeixen als funcionaris públics que justifiquen les seues accions, actuen davant

les crítiques o els requeriments que se'ls facen, i accepten la responsabilitat per l'incompliment de les lleis o els compromisos.

-Tecnologia i innovació per a la transparència i la rendició de comptes: Els governs reconeixen la importància de proporcionar als ciutadans un accés obert a la tecnologia, el paper de les noves tecnologies per a impulsar la innovació i augmentar la capacitat dels ciutadans per a utilitzar la tecnologia.

1.2. El Programa local i regional de l'OGP (OGP Local)

Els governs locals estan més prop dels seus ciutadans, la qual cosa resulta en reformes de govern obert innovadores i ambicioses. Ja siga un estat, una prefectura o un municipi, els governs locals estan a càrrec de brindar els serveis públics essencials. És per això que en **2016 es va crear OGP Local**, creant aliances entre els governs locals i organitzacions de la societat civil, fent als governs més oberts, inclusius, participatius i capaços de rendir comptes a la ciutadania. Les ciutats, estats, regions, províncies, municipis i altres jurisdiccions ofereixen serveis crucials que exigeixen efectivitat i responsabilitat. Per això, OGP busca fer costat a líders de govern obert a nivell local en l'adopció de reformes innovadores de govern obert. Cada vegada és més clar que la col·laboració, la transparència i la participació ciutadana són els pilars fonamentals que promouen els governs moderns, responsables i àgils.

Una anàlisi del Mecanisme de Revisió Independent (IRM per les seues sigles en anglés) va trobar que els compromisos locals, en mitjana, tenen major probabilitat de ser ambiciosos i de generar resultats més sòlids que els compromisos establits per governs nacionals. Algunes àrees que ressalten són el disseny participatiu de polítiques i pressupostos i el monitoratge d'infraestructura.

El procés de OGP representa un espai únic per a **explorar solucions locals a reptes globals**. Per exemple, molts membres de OGP Local utilitzen els seus plans d'acció per a aterrar, impulsar i implementar esforços globals com els **Objectius de Desenvolupament Sostenible** de l'ONU.

En unir-se a OGP Local, les jurisdiccions es converteixen en membres d'una comunitat global de líders locals de govern obert. **Els membres d'OGP Local tenen accés a:**

- **Una xarxa global amb més de 150 governs i més de 3000 organitzacions de la societat civil en tots els continents.** OGP és una plataforma global perquè els governs i la societat civil es reunisquen i identifiquen solucions als desafiaments, i aprofiten a la societat civil i altres parts interessades per a implementar reformes.

- **Mentors, productes d'investigació i coneixement, intercanvis entre parells, cercles d'aprenentatge temàtics i basats en problemes.** La vasta xarxa de professionals de OGP pot oferir experiència i lliçons pràctiques als vilatans que busquen promoure reformes de govern obert en una varietat d'àrees de polítiques diferents, des de l'elaboració de pressupostos participatius fins a la lluita contra el canvi climàtic i l'obertura de pressupostos.

- **Presentant assoliments de govern obert a través dels canals de comunicació i esdeveniments de OGP.** OGP destaca a nivell mundial el treball dels reformadors i les reformes reeixides a través de les seues convocatòries globals, històries, vídeos i oportunitats d'intercanvi entre parells.

- **Orientació estructurada en línia i formació contínua sobre govern obert.** L'orientació en línia desenvolupa la capacitat i les habilitats de les parts interessades governamentals i no governamentals per a aplicar els principis de govern obert al seu treball dins i fora del seu procés local de OGP.

Els nous membres rebran l'orientació i el suport necessaris per a planificar, dissenyar i implementar les seues reformes de govern obert, cocrear plans d'acció de OGP i establir el seu sistema d'avaluació i aprenentatge.

La OGP compta amb un manual que estableix les regles per a incorporar-se i participar en OGP Local que apliquen a les jurisdiccions que han sigut acceptades per a formar part d'aquest

1.3. Criteris seguits per a la selecció

Els criteris per a avaluació, plasmats en les expressions d'interés, són les següents:

- Compromís per part del (els) líder(és) polític(s), manifestat a través d'una carta de suport per part del titular del govern local i compromís per part de líders no governamentals.

- Un bon historial de govern obert o de cocreació amb actors no governamentals en almenys una reforma de govern obert o un exemple reeixit de cocreació en els últims tres anys. Això pot incloure haver participat en iniciatives de govern obert a nivell nacional.

- Tindre almenys 16 mesos restants en l'administració del govern local per a assegurar que pot dur a terme el procés del pla d'acció i concloure'l sense interrupcions.

- Demostrar ambició per adoptar reformes de govern obert a futur en la jurisdicció i alineació amb les prioritats estratègiques i temàtiques de OGP, en particular pel que fa a participació ciutadana en la definició i supervisió de polítiques i serveis públics.

- Comptar amb les capacitats i recursos per als processos de cocreació i implementació de compromisos, incloent personal en el govern i en les seues contraparts de la societat civil/no governamentals.

- Mecanismes disponibles per a la cocreació i el monitoratge.

- Claredat en la proposta de valor o el benefici que portaria a la jurisdicció incorporar-se a OGP.

- Disponibilitat de participar en intercanvis d'experiències amb altres membres d'OGP Local.

1.4. La convocatòria d'expressions d'interés de la OGP Local 2022

La Unitat de Suport de OGP va rebre un total de 63 expressions d'interés durant la convocatòria realitzada entre desembre de 2021 i el 16 de març de 2022, quan va finalitzar el termini. Totes les expressions d'interés completes van ser avaluades per la Unitat de Suport i el Comité de Selecció de OGP Local 2022 després d'executar un procés de diligència deguda amb els punts de contacte nacionals i els fòrums de múltiples parts interessades.

Els membres del Comité de Selecció van ser: Anabel Cruz (Institut per a la Comunicació i el Desenvolupament (ICD) i membre del Comité Directiu d'OGP, Societat Civil), Ott Karulin

(Govern d'Estònia, membre del Comité Directiu), Saied Tafida (Follow Taxes, Nigèria), Javier Bikandi (Govern del País Basc, Espanya), Shreya Basu i Alonso Cerdan (Suport País), i Rudi Borrmann (OGP Local).

Es pot accedir a la llista de tots els candidats i materials de sol·licitud [ací](#). El Comité de Selecció va revisar a tots els sol·licitants i va arribar a un consens sobre les 30 jurisdiccions que seran convidades a unir-se a OGP Local en 2022. Aquests finalistes van ser seleccionats sobre la base de l'avaluació dels criteris descrits en la convocatòria de manifestacions d'interés, inclosa la proposta de valor per a unir-se. OGP, compromís polític d'alt nivell, historial del govern en reformes de govern obert i compromís amb les parts interessades no governamentals locals. A més, es van considerar altres factors per a garantir una cohort diversa, com l'equilibri regional, el tipus de jurisdicció i la grandària de la població, així com diferents fortaleses per a complementar els objectius generals de OGP Local.

Cal assenyalar que, per al cas de les candidatures formulades per comunitats autònomes, la OGP ha sol·licitat informe al Govern d'Espanya, que ha informat favorablement.

La candidatura de la Comunitat Valenciana per a formar part de la OGP l'ha formulada la Generalitat, però es basa en la participació i l'aliança entre diferents actors. La societat civil forma part d'aquest projecte, amb la implicació directa del Consell Valencià de la Joventut, i compta també amb el suport i la col·laboració de les universitats públiques valencianes. A això es podran sumar, entre altres actors, el món local amb les diputacions provincials i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, en el conveni marc de col·laboració per al govern obert.

Per part de la Generalitat Valenciana, seguint les pautes de la convocatòria i els criteris d'avaluació, s'han remés els següents documents:

- Expressió d'interés, a través del formulari de la OGP.
- Cartes de suport del President de la Generalitat.
- Carta de suport, com a soci no governamental per al procés de cocreació, del Consell Valencià de la Joventut.

-Cartes de suport de col·laboradors representants de les universitats públiques de la Comunitat Valenciana:

-Vicerectora d'igualtat, inclusió i responsabilitat social de la Universitat d'Alacant.

-Rectora de la Universitat Jaume I.

-Vicerector d'investigació de la Universitat Miguel Hernández.

-Directora de l'Observatori Valencià de Dades obertes i Transparència i director de l'Institut Universitari de Matemàtica Pura i Aplicada de la Universitat Politècnica de València.

-Director de la Càtedra PAGODA de govern obert, participació i dades obertes de la Universitat de València.

-Esquema de les polítiques de govern obert.

2. La candidatura de la Comunitat Valenciana

En aquest apartat s'ofereix un resum de la informació aportada en la candidatura per a donar resposta als criteris d'elecció.

2.1. Interés de la Comunitat Valenciana a entrar en l'OGP

L'entrada en l'OGP Local serà un important estímul per a aprofundir en el procés de construcció del Govern Obert de la Comunitat Valenciana, iniciat en 2015.

Recuperar la veu de la ciutadania ha sigut un objectiu important en els últims anys. Per a construir una societat més democràtica, és necessari estimular dinàmiques col·laboratives en les decisions i accions de les institucions públiques i privades, i enfortir el teixit associatiu com a eina fonamental per a la **participació activa** dels valencians i valencianes en l'esfera pública. Aquest és l'objectiu final per a impulsar el govern obert: **millorar la qualitat democràtica de les nostres institucions** per a estar més prop de les persones i recuperar la confiança perduda que moltes vegades els allunya, i que pot arribar a posar en risc la pròpia democràcia.

Entrar en OGP Local és una manera de ressaltar la importància que ha de tindre el govern obert, la transparència i la participació en l'agenda política valenciana. També serà útil

com a força per a implementar els nostres projectes en aquests àmbits i continuar avançant en la construcció del **govern plural, coherent, empàtic, obert i col·laboratiu** que mereixen els nostres ciutadans. Continuarem sent un referent de govern obert a Espanya, i per a aconseguir-lo, a més del treball dels últims anys, és fonamental **aprendre d'altres experiències més enllà de l'àmbit estatal i europeu**, tindre una visió més global i poder incorporar les experiències més pioneres i transformadores.

2.2. Historial de polítiques de govern obert de la Generalitat

El compromís de la Comunitat Valenciana amb els principis i valors de govern obert plasmats en la Declaració de Govern Obert és sòlid, i es basa en el convenciment en què el govern obert és la millor eina per a garantir la qualitat democràtica i la confiança dels ciutadans en les institucions. Aquest compromís s'ha vist reflectit en un procés d'institucionalització i consolidació dels instruments de govern obert que ja impregna les institucions valencianes, basat en equips, aliances i col·laboració transversal a tots els nivells. Aquesta trajectòria estable i consolidada es reflecteix en les diferents facetes del govern obert.

-Transparència i dades obertes: dades i informació, al servei de la ciutadania

La transparència, i el reconeixement i garantia del dret a saber, s'han vist reflectit en compromisos institucionals, en lleis i plans i en diferents projectes.

Després de l'aprovació de la primera Llei de Transparència en 2015, la Generalitat ha dut a terme una intensa acció normativa en favor de la transparència. El Decret del Consell 105/2017 va ser el primer desenvolupament reglamentari de la llei de transparència que es va aprovar a Espanya i, recentment, amb la Llei 1/2022, de 13 d'abril, de transparència i bon govern de la Comunitat Valenciana, aquesta comunitat ha sigut la primera a comptar amb una llei de transparència de segona generació, plenament adaptada als reptes actuals.

La columna vertebral de les polítiques de transparència de la Generalitat és el portal web GVAOberta, una eina cada vegada més útil i consultada pels ciutadans. En el

funcionament del portal, cal destacar la creació d'un sistema de gestió i resposta a les sol·licituds d'accés a la informació, GVA Gip, que ha permés agilitar la tramitació i reduir el temps de resposta. I, també, la iniciativa TEP – Transparència per a Entitats Privades, una plataforma dissenyada per a facilitar que associacions i petites empreses puguen publicar la seua informació i complir amb les seues obligacions de transparència si no compten amb els mitjans per a fer-ho. També hi ha hagut altres projectes destacats, com la Llei de comptes oberts, el visor pressupostari, els recursos d'informació sobre Covid-19, el portal de solidaritat amb Ucraïna o la rendició de comptes sobre l'Estratègia Valenciana per a la Recuperació.

El compromís amb la disponibilitat de dades públiques també s'ha vist reflectit en l'acord d'adhesió a la Carta Internacional de Dades Obertes i la promoció de l'estratègia de dades obertes de la Generalitat. Amb aquest projecte, que té com a centre el portal de dades obertes de la Generalitat, es vol desenvolupar un ecosistema de reutilització basat en el diàleg amb els agents socials i el foment de la innovació a través d'iniciatives com Datathon, en col·laboració amb les universitats públiques; Dades·Lab, un laboratori d'innovació de dades obertes; i un programa, Polis, per a promoure les dades obertes en l'educació, aquests dos últims en col·laboració amb Les Naus de l'Ajuntament de València.

-Marc d'integritat i rendició de comptes

Un altre aspecte que s'ha reforçat és el valor de l'ètica pública i la millora dels estàndards d'integritat. A més de definir un codi de bon govern per als alts càrrecs mitjançant el Decret 56/2016, s'ha creat una oficina de control de conflictes d'interessos, amb una nova normativa (Llei 8/2016 i Decret 65/2018. En col·laboració amb Transparència Internacional també es va impulsar en el 2018 un projecte pilot per a implementar acords d'integritat en compres públiques i auditoria ciutadana.

En l'àmbit de la prevenció i lluita contra la corrupció, l'Agència Valenciana Antifrau, entitat independent adscrita al parlament autonòmic, s'ha convertit en un referent a Espanya. A més, s'ha reforçat la Inspecció General de Serveis com a principal òrgan de control intern de l'administració autonòmica, i amb la Llei 22/2018. Dotat d'un innovador sistema

d'alertes ràpides per a la prevenció i detecció immediata de possibles males pràctiques i riscos de frau o corrupció, ha sigut reconegut com una bona pràctica per la Comissió Europea.

Així mateix, s'ha impulsat una regulació pionera sobre l'activitat dels grups d'interés i grups d'interés, molt exigent en termes de rendició de comptes, amb la Llei 25/2018 i el Decret 172/2021. A més de monitorar la petjada reguladora de l'activitat d'influència en les polítiques públiques, el registre, Règia, accessible des de GVA Oberta, donarà compte dels contactes de les parts interessades amb els funcionaris públics, en igualtat de condicions i de manera transparent, ja que tota la informació serà accessible al públic.

-Participació i codecisió de les polítiques públiques amb la ciutadania

Restaurar la veu dels ciutadans ha sigut un dels principals objectius. Estimular dinàmiques col·laboratives en les decisions i accions de les institucions públiques i privades i enfortir la xarxa associativa com a eina fonamental per a la participació activa dels ciutadans en l'esfera pública contribueix a construir una societat més democràtica.

El pressupost participatiu de la Generalitat és un gran i pioner exemple de cocreació. Ha sigut un projecte en el qual la ciutadania ha decidit directament el destí de 125 milions d'euros del pressupost autonòmic, tenint en compte principis d'ordenació territorial, inclusió i perspectiva de gènere. El Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana i el Consell Valencià de la Joventut han jugat un paper fonamental en l'acompanyament, deliberació, presentació de propostes i avaluació de tot el procés participatiu. Actualment, tots dos organismes són partícips dels comitès de seguiment per a la implementació de les propostes seleccionades.

El portal GVAParticipa és l'eina que implementem per a fomentar la governança participativa. Permet canalitzar iniciatives ciutadanes, promoure la formació en participació i realitzar processos participatius en l'àmbit institucional. A més, actualment s'està tramitant una nova llei de participació ciutadana. Els premis de participació ParticipAcció també pretenen reconèixer i posar en valor les bones pràctiques de les entitats i de la societat civil tant en l'àmbit social com en l'educatiu.

2.3. Capacitat per a la cocreació d'un pla d'acció

El pla d'acció ho serà de tota la Comunitat Valenciana i, dins de l'administració autonòmica, implicarà a tot el govern valencià, amb l'impuls de la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica.

Cal assenyalar que la Generalitat s'ha dotat d'instruments que garanteixen la transversalitat del govern obert en tots els departaments de la Generalitat, com són les Unitats de Transparència de cada departament i la Comissió de Transparència com a òrgan de coordinació d'aquestes, també Interdepartamental. Igual que, en matèria de prevenció d'irregularitats, la Comissió per a la Prevenció d'Irregularitats i Males Pràctiques. Per part seua, el Consell de Participació Ciutadana és l'espai de representació ciutadana de tot el territori valencià. El seu objectiu és assessorar, avaluar i monitorar les polítiques públiques, així com enfortir el teixit associatiu i canalitzar la participació a altres nivells institucionals.

També cal assenyalar que organismes i autoritats independents com el Consell de Transparència, el Síndic de Greuges o l'Agència Valenciana Antifrau també juguen un paper rellevant en la Generalitat.

El Consell Valencià de la Joventut és el màxim òrgan de representació de les organitzacions juvenils valencianes i el seu interlocutor davant la Generalitat Valenciana i les institucions públiques i privades en matèria de polítiques de joventut. Integra i representa a 36 entitats juvenils de tot el territori, i actualment compta amb un equip tècnic de 9 persones treballant per a dur a terme les decisions i projectes adoptats per la seua comissió permanent.

Finalment, les cinc universitats públiques valencianes, amb les quals mantenim una àmplia relació de treball a través dels seus grups d'investigació de govern obert, compten amb una dilatada experiència en la cocreació d'iniciatives acadèmiques de divulgació i investigació.

2.4. Xarxes i aliances

Les aliances amb altres actors i administracions són fonamentals al llarg d'aquest projecte. En aquest sentit, la Generalitat participa en diferents xarxes regionals, nacionals i internacionals per a implementar i promoure principis de govern obert. En tots els casos, es tracta d'aliances amb altres institucions públiques i organitzacions de la societat civil per a intercanviar experiències i garantir la implementació territorial d'aquests principis amb la finalitat de tindre un major impacte en la ciutadania.

Un bon exemple és el que hem denominat aliança valenciana de Govern Obert, un marc permanent de col·laboració que inclou a les diputacions provincials, a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies i a la Generalitat, per a compartir i coordinar polítiques públiques de govern obert a nivell local. Al costat d'això, també existeix la Xarxa de Governança Participativa Municipal per a promoure les bones pràctiques de participació dels governs locals, i el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible a través de l'Aliança de Ciutats pel Desenvolupament Sostenible, amb la col·laboració especial de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies en la nostra estratègia per al compliment de l'Agenda 2030.

També existeix una consolidada xarxa de col·laboració amb les cinc universitats públiques de la Comunitat Valenciana, treballant conjuntament per a la formació, la sensibilització i la investigació en l'àmbit de la transparència, la integritat, la participació i les dades obertes.

Finalment, la Comunitat Valenciana participa en iniciatives nacionals de govern obert. Forma part del Fòrum de Govern Obert d'Espanya i dels seus grups de treball, i participa en l'IV Pla Espanyol de Govern Obert, tant directament amb tres projectes com en el seu procés de codisseny. Així mateix, es participem activament cada any en iniciatives com la Setmana de Govern Obert promoguda per l'OGP, i forma part d'aliances internacionals com Open Data Charter.

A continuació, es plasmen les xarxes i aliances:

Xarxes i aliances regionals:

- Xarxa de càtedres i col·laboració amb universitats públiques valencianes (Universitat de València, Universitat Politècnica de València, Universitat Jaume I, Universitat Miguel Hernández d'Elx i Universitat d'Alacant)

- Aliança Valenciana pel Govern Obert. Marc de col·laboració permanent amb les tres diputacions provincials i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies per al foment del govern obert en l'àmbit local.

- Xarxa Municipal de Governança Participativa. Instrument de col·laboració amb els governs locals, impulsat per la Generalitat, per a impulsar polítiques locals de participació ciutadana a la Comunitat Valenciana.

- Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana. Principal espai de participació i consulta amb les entitats ciutadanes per al disseny participatiu de les polítiques públiques de la Generalitat.

- Conveni de col·laboració amb el Consell Valencià de la Joventut

- Conveni de col·laboració amb l'Associació Espanyola de Fundacions

- Conveni de col·laboració amb la Fundació Les Naus, centre d'innovació social i urbana de la ciutat de València

Xarxes i aliances nacionals:

- Fòrum de Govern Obert d'Espanya, i els seus grups de treball

- Comissió Sectorial de Govern Obert d'Espanya

- Xarxa d'Entitats Locals per la Transparència i la Participació Ciutadana (Federació Espanyola de Municipis i Províncies)

- Conferència Regional de Participació Ciutadana

Xarxes globals:

- Carta de Dades Obertes

2.5. Beneficis d'entrar en l'OGP

Estem convençuts que la integració a l'estructura d'OGP Local és una bona manera de **consolidar i avançar el treball realitzat fins al moment**. En concret, veiem un clar avanç en tres aspectes:

1. Ajudarà a **facilitar i millorar l'intercanvi i transferència de coneixements i experiències** gràcies a l'ampliació del treball col·laboratiu i en xarxa amb la resta de membres. **La Generalitat té un projecte sòlid que deu i vol compartir**, però sobretot també vol continuar millorant, aprenent d'altres experiències i altres maneres de fer les coses. El coneixement compartit i el treball cooperatiu són fonamentals per a millorar el nostre futur. Ja tenim experiència a participar en xarxes de govern obert a diferents nivells, i és la millor manera d'incorporar noves perspectives a l'hora d'enfortir una visió global de govern obert. Al mateix temps, també ens permetrà dibuixar una perspectiva més àmplia sobre la nostra visió de govern.

2. **Permetrà aprofundir en un projecte de política de govern obert arrelat en el territori i pròxim a la gent**. El **procés de cocreació** jugarà un paper fonamental en aquest sentit, ja que ens permetrà construir col·lectivament un projecte comú amb un enfocament de proximitat, i amb una vocació molt més àmplia.

3. La incorporació a OGP Local serà un impuls definitiu per a **apuntalar la visió de govern obert de la Generalitat Valenciana** i consolidar la seua importància entre les prioritats dels governs locals. Aquest projecte és la millor manera de reafirmar el nostre compromís amb els valors de transparència, participació ciutadana, rendició de comptes i bon govern, en línia també amb el **compliment de l'Agenda 2030**.

2.6. Contribució de la Comunitat Valenciana a la comunitat d'OGP Local

Treballem habitualment amb organitzacions de la societat civil i altres administracions i territoris en els més diversos camps d'actuació. La nostra participació en OGP Local pot ser útil per a la comunitat perquè podem compartir el nostre coneixement i experiència acumulats a través del treball col·laboratiu i la creació de xarxes amb altres membres d'OGP Local.

Hi ha almenys **quatre aspectes destacats que caracteritzen la nostra experiència i que poden ser d'especial interès per a la xarxa:**

1.L'experiència de la Generalitat en la institucionalització de la transparència, que ha evolucionat des d'un enfocament centrat en la lluita contra la corrupció fins a l'actual major rellevància de la transformació digital i la governança i obertura de la dada.

2.La construcció del marc d'integritat valencià, valorat positivament per la Comissió Europea en els seus últims informes sobre prevenció i correcció de desequilibris macroeconòmics a Espanya, i que ha suposat una clara millora de la posició de la Comunitat Valenciana en el Govern Europeu de 2021. Índex de Qualitat (EQI).

3.La forta xarxa d'aliances, que engloba a totes les universitats públiques i al món local, consolida i arrela el nostre projecte en el conjunt d'institucions i garanteix la seua continuïtat. La nostra xarxa de col·laboració amb universitats ha sigut reconeguda com una bona pràctica en l'Informe de Maduresa de Dades Obertes de 2021 del Portal Europeu de Dades.

4.Una ambiciosa política de participació. El projecte de pressupostos participatius de la Generalitat és la primera experiència en una administració autonòmica espanyola de gran grandària i població, en la qual els ciutadans han decidit directament la despesa de 125 milions d'euros.

En definitiva, la Generalitat ha sigut pionera i innovadora en les polítiques de govern obert, i s'ha fet en aliança amb la societat civil. Per això, tenim la vocació de posar la nostra experiència al servei de l'aprenentatge col·lectiu.

3. Futurs passos: el pla d'acció OGP de la Comunitat Valenciana

El 17 de maig l'OGP ha fet públic el resultat de la convocatòria d'expressions d'interès de 2022. Els pròxims passos seran:

1.Definir un punt de contacte del govern (*Government Point of Contact*), com a responsable de coordinar el dia a dia de la participació del govern en les activitats de l'OGP i en la interlocució.

2. Remetre determinada informació per a la **interlocució** amb el contacte del govern i del punt del contacte de la societat civil, és a dir, del **Consell Valencià de la Joventut**.

3. Els diferents punts de contacte (del govern i de la societat civil) realitzaran unes **sessions d'incorporació i capacitació**, que es duran a terme els dies 9, 16 i 23 de juny. Aquesta fase de capacitació és necessària abans d'iniciar la cocreació del pla d'acció.

A partir d'ací, podrà iniciar-se el procés de cocreació del primer pla d'acció. Ser membre d'OGP Local implica el desenvolupament i implementació d'un pla d'acció compost principalment per una sèrie de compromisos de govern obert ambiciosos. Tots els plans d'acció hauran de ser cocreats amb la participació d'actors governamentals i no governamentals. A més, hauran de ser implementats i avaluats. Com a membres de l'Aliança, el govern i altres actors hauran de participar en intercanvis d'experiències i activitats de suport nacionals i internacionals.

El pla d'acció està compost per un resum de la visió estratègica de govern obert de la jurisdicció i una sèrie de compromisos cocreats amb la societat civil i actors no governamentals. Després del terme del pla d'acció, els membres poden cocrear i enviar un nou pla d'acció a OGP.

El cicle del pla d'acció inclou: el programa d'orientació (per als membres nous) i la planificació inicial i desenvolupament conjunt amb actors no governamentals de la Visió Estratègica de Govern Obert Local per al període del pla d'acció, el desenvolupament i implementació de compromisos a través d'un procés de cocreació i el procés de monitoratge, reporte d'avanços i avaluació.

Aquest procés de cocreació, que per tant serà necessàriament conjunt amb la societat civil haurà d'entregar-se fins al 31 d'octubre de 2022, el Consell Valencià de la Joventut tindrà un paper fonamental en aquest. Haurà de designar-se un ens per a monitorar i avaluar de manera independent el procediment de cocreació i els resultats reeixits com a part de la implementació dels compromisos.

Entre les línies fonamentals del pla d'acció a desenvolupar es troben el foment de la participació i de la formació en participació, amb una especial atenció a la participació de la joventut, la implementació de mecanismes per a la integritat pública en diferents nivells

institucionals, l'impuls a l'obertura de dades, el foment de la transparència i la rendició de comptes.

Per part de l'OGP, existirà una Unitat de Suport per a orientar i donar suport a governs i actors no governamentals de manera que puguin participar en OGP de la forma més efectiva possible. L'equip d'OGP Local serà el principal contacte en la Unitat de Suport de tots els membres de OGP Local.

Informe sobre la entrada de la Comunitat Valenciana en el programa local de la Alianza por el Gobierno Abierto (Open Government Partnership)

1. La OGP Local

1.1. La Open Government Partnership (OGP)

Creada en 2011, la Alianza para el Gobierno Abierto (OGP por sus siglas en inglés) se basa en la idea que los gobiernos deben ser más transparentes, incluyentes, participativos y capaces de rendir cuentas a la ciudadanía, ayudando a satisfacer sus necesidades de forma más eficiente y equitativa.

OGP es una alianza global que **incluye a 78 gobiernos nacionales, 76 gobiernos locales (a los que se suman ahora 30 más) y miles de organizaciones de la sociedad civil**. A través de la alianza, estos grupos unen fuerzas para cocrear planes de acción con medidas concretas (compromisos) en diversas áreas políticas. Este modelo permite a las organizaciones de la sociedad civil y a la ciudadanía desempeñar un papel en la definición y supervisión de los gobiernos. Hasta la fecha se han establecido 4000 compromisos en todo el mundo.

OGP tiene la capacidad única de reunir a actores nacionales y locales con estrategias multiactor para atender retos locales, crear alianzas para impulsar reformas y promover aspectos innovadores entre los países.

Valores de la OGP

- **Acceso a la información:** La información que posee el gobierno (incluso sobre actividades y decisiones) es abierta, completa, oportuna, de libre acceso para el público y cumple con las normas básicas de datos abiertos (por ejemplo, datos sin procesar, legibilidad mecánica) cuando los formatos lo permiten.

- **Participación ciudadana:** Los gobiernos movilizan a los ciudadanos para que participen en el debate público, hagan aportaciones y contribuyan a una gobernanza más receptiva, innovadora y eficaz.
- **Rendición de cuentas:** Las normas, los reglamentos y los mecanismos establecidos exigen a los funcionarios públicos que justifiquen sus acciones, actúen ante las críticas o los requerimientos que se les hagan, y acepten la responsabilidad por el incumplimiento de las leyes o los compromisos.
- **Tecnología e innovación para la transparencia y la rendición de cuentas:** Los gobiernos reconocen la importancia de proporcionar a los ciudadanos un acceso abierto a la tecnología, el papel de las nuevas tecnologías para impulsar la innovación y aumentar la capacidad de los ciudadanos para utilizar la tecnología.

1.2. El Programa local i regional de la OGP (OGP Local)

Los gobiernos locales están más cerca de sus ciudadanos, lo que resulta en reformas de gobierno abierto innovadoras y ambiciosas. Ya sea un estado, una prefectura o un municipio, los gobiernos locales están a cargo de brindar los servicios públicos esenciales. Es por eso que en **2016 se creó OGP Local**, creando alianzas entre los gobiernos locales y organizaciones de la sociedad civil, haciendo a los gobiernos más abiertos, incluyentes, participativos y capaces de rendir cuentas a la ciudadanía. Las ciudades, estados, regiones, provincias, municipios y otras jurisdicciones ofrecen servicios cruciales que exigen efectividad y responsabilidad. Por ello, OGP busca apoyar a líderes de gobierno abierto a nivel local en la adopción de reformas innovadoras de gobierno abierto. Cada vez es más claro que la colaboración, la transparencia y la participación ciudadana son los pilares fundamentales que promueven los gobiernos modernos, responsables y ágiles.

Un análisis del Mecanismo de Revisión Independiente (IRM por sus siglas en inglés) encontró que los compromisos locales, en promedio, tienen mayor probabilidad de ser ambiciosos y de generar resultados más sólidos que los compromisos establecidos por

gobiernos nacionales. Algunas áreas que resaltan son el diseño participativo de políticas y presupuestos y el monitoreo de infraestructura.

El proceso de OGP representa un espacio único para **explorar soluciones locales a retos globales**. Por ejemplo, muchos miembros de OGP Local utilizan sus planes de acción para aterrizar, impulsar e implementar esfuerzos globales como los **Objetivos de Desarrollo Sostenible** de la ONU.

Al unirse a OGP Local, las jurisdicciones se convierten en miembros de una comunidad global de líderes locales de gobierno abierto. **Los miembros de OGP Local tienen acceso a:**

- **Una red global con más de 150 gobiernos y más de 3000 organizaciones de la sociedad civil en todos los continentes.** OGP es una plataforma global para que los gobiernos y la sociedad civil se reúnan e identifiquen soluciones a los desafíos, y aprovechen a la sociedad civil y otras partes interesadas para implementar reformas.
- **Mentores, productos de investigación y conocimiento, intercambios entre pares, círculos de aprendizaje temáticos y basados en problemas.** La vasta red de profesionales de OGP puede ofrecer experiencia y lecciones prácticas a los lugareños que buscan promover reformas de gobierno abierto en una variedad de áreas de políticas diferentes, desde la elaboración de presupuestos participativos hasta la lucha contra el cambio climático y la apertura de presupuestos.
- **Presentando logros de gobierno abierto a través de los canales de comunicación y eventos de OGP.** OGP destaca a nivel mundial el trabajo de los reformadores y las reformas exitosas a través de sus convocatorias globales, historias, videos y oportunidades de intercambio entre pares.
- **Orientación estructurada online y formación continua sobre gobierno abierto.** La orientación en línea desarrolla la capacidad y las habilidades de las partes interesadas gubernamentales y no gubernamentales para aplicar los principios de gobierno abierto a su trabajo dentro y fuera de su proceso local de OGP.

Los nuevos miembros recibirán la orientación y el apoyo necesarios para planificar, diseñar e implementar sus reformas de gobierno abierto, co-crear planes de acción de OGP y establecer su sistema de evaluación y aprendizaje.

La OGP cuenta con un manual que establece las reglas para incorporarse y participar en OGP Local que aplican a las jurisdicciones que han sido aceptadas para formar parte del mismo

1.3. Criterios seguidos para la selección

Los criterios para evaluación, plasmados en las expresiones de interés, son las siguientes:

- Compromiso por parte del (los) líder(es) político(s), manifestado a través de una carta de apoyo por parte del titular del gobierno local y compromiso por parte de líderes no gubernamentales.
- Un buen historial de gobierno abierto o de cocreación con actores no gubernamentales en por lo menos una reforma de gobierno abierto o un ejemplo exitoso de cocreación en los últimos tres años. Esto puede incluir haber participado en iniciativas de gobierno abierto a nivel nacional.
- Tener por lo menos 16 meses restantes en la administración del gobierno local para asegurar que puede llevar a cabo el proceso del plan de acción y concluirlo sin interrupciones.
- Demostrar ambición por adoptar reformas de gobierno abierto a futuro en la jurisdicción y alineación con las prioridades estratégicas y temáticas de OGP, en particular en lo que se refiere a participación ciudadana en la definición y supervisión de políticas y servicios públicos.
- Contar con las capacidades y recursos para los procesos de cocreación e implementación de compromisos, incluyendo personal en el gobierno y en sus contrapartes de la sociedad civil/no gubernamentales.
- Mecanismos disponibles para la cocreación y el monitoreo.

- Claridad en la propuesta de valor o el beneficio que traería a la jurisdicción incorporarse a OGP.
- Disponibilidad de participar en intercambios de experiencias con otros miembros de OGP Local.

1.4. La convocatoria de expresiones de interés de la OGP Local 2022

La Unidad de Apoyo de OGP recibió un total de 63 expresiones de interés durante la convocatoria realizada entre diciembre de 2021 y el 16 de marzo de 2022, cuando finalizó el plazo. Todas las expresiones de interés completas fueron evaluadas por la Unidad de Apoyo y el Comité de Selección de OGP Local 2022 después de ejecutar un proceso de diligencia debida con los puntos de contacto nacionales y los foros de múltiples partes interesadas.

Los miembros del Comité de Selección fueron: Anabel Cruz (Instituto para la Comunicación y el Desarrollo (ICD) y miembro del Comité Directivo de OGP, Sociedad Civil), Ott Karulin (Gobierno de Estonia, miembro del Comité Directivo), Saied Tafida (Follow Taxes, Nigeria), Javier Bikandi (Gobierno del País Vasco, España), Shreya Basu y Alonso Cerdan (Apoyo País), y Rudi Borrmann (OGP Local).

Se puede acceder a la lista de todos los candidatos y materiales de solicitud [aquí](#). El Comité de Selección revisó a todos los solicitantes y llegó a un consenso sobre las 30 jurisdicciones que serán invitadas a unirse a OGP Local en 2022. Estos finalistas fueron seleccionados en base a la evaluación de los criterios descritos en la convocatoria de manifestaciones de interés, incluida la propuesta de valor para unirse. OGP, compromiso político de alto nivel, historial del gobierno en reformas de gobierno abierto y compromiso con las partes interesadas no gubernamentales locales. Además, se consideraron otros factores para garantizar una cohorte diversa, como el equilibrio regional, el tipo de jurisdicción y el tamaño de la población, así como diferentes fortalezas para complementar los objetivos generales de OGP Local.

Cabe señalar que, para el caso de las candidaturas formuladas por comunidades autónomas, la OGP ha solicitado informe al Gobierno de España, que ha informado favorablemente.

La candidatura de la Comunitat Valenciana para formar parte de la OGP la ha formulado la Generalitat, pero se basa en la participación y la alianza entre diferentes actores. La sociedad civil forma parte de este proyecto, con la implicación directa del Consell Valencià de la Joventut, y cuenta también con el respaldo y la colaboración de las universidades públicas valencianas. A ello se podrán sumar, entre otros actores, el mundo local con las diputaciones provinciales y la Federación Valenciana de Municipios y Provincias, en el convenio marco de colaboración para el gobierno abierto.

Por parte de la Generalitat Valenciana, siguiendo las pautas de la convocatoria y los criterios de evaluación, se han remitido los siguientes documentos:

- Expresión de interés, a través del formulario de la OGP.
- Cartas de apoyo del President de la Generalitat.
- Carta de apoyo, como socio no gubernamental para el proceso de cocreación, del Consell Valencià de la Joventut.
- Cartas de apoyo de colaboradores representantes de las universidades públicas de la Comunitat Valenciana:
 - o Vicerectora de igualdad, inclusión y responsabilidad social de la Universitat d'Alacant.
 - o Rectora de la Universitat Jaume I.
 - o Vicerector de investigación de la Universidad Miguel Hernández.
 - o Directora del Observatorio Valenciano de Datos abiertos y Transparencia y director del Instituto Universitario de Matemática Pura y Aplicada de la Universitat Politècnica de València.
 - o Director de la Cátedra PAGODA de gobierno abierto, participación y open data de la Universitat de València.
- Esquema de las políticas de gobierno abierto.

2. La candidatura de la Comunitat Valenciana

En este apartado se ofrece un resumen de la información aportada en la candidatura para dar respuesta a los criterios de elección.

2.1. Interés de la Comunitat Valenciana en entrar en la OGP

La entrada en la OGP Local será un importante estímulo para profundizar en el proceso de construcción del Gobierno Abierto de la Comunidad Valenciana, iniciado en 2015.

Recuperar la voz de la ciudadanía ha sido un objetivo importante en los últimos años. Para construir una sociedad más democrática, es necesario estimular dinámicas colaborativas en las decisiones y acciones de las instituciones públicas y privadas, y fortalecer el tejido asociativo como herramienta fundamental para la **participación activa** de los valencianos y valencianas en la esfera pública. Este es el objetivo final para impulsar el gobierno abierto: **mejorar la calidad democrática de nuestras instituciones** para estar más cerca de las personas y recuperar la confianza perdida que muchas veces los aleja, y que puede llegar a poner en riesgo la propia democracia.

Entrar en OGP Local es una forma de resaltar la importancia que debe tener el gobierno abierto, la transparencia y la participación en la agenda política valenciana. También será útil como fuerza para implementar nuestros proyectos en estos ámbitos y seguir avanzando en la construcción del **gobierno plural, coherente, empático, abierto y colaborativo** que merecen nuestros ciudadanos. Seguiremos siendo un referente de gobierno abierto en España, y para conseguirlo, además del trabajo de los últimos años, es fundamental **aprender de otras experiencias más allá del ámbito estatal y europeo**, tener una visión más global y poder incorporar las experiencias más pioneras y transformadoras.

2.2. Historial de políticas de gobierno abierto de la Generalitat

El compromiso de la Comunitat Valenciana con los principios y valores de gobierno abierto plasmados en la Declaración de Gobierno Abierto es sólido, y se basa en el

convencimiento en que el gobierno abierto es la mejor herramienta para garantizar la calidad democrática y la confianza de los ciudadanos en las instituciones. Este compromiso se ha visto reflejado en un proceso de institucionalización y consolidación de los instrumentos de gobierno abierto que ya permea en las instituciones valencianas, basado en equipos, alianzas y colaboración transversal a todos los niveles. Esta trayectoria estable y consolidada se refleja en las diferentes facetas del gobierno abierto.

- ***Transparencia y datos abiertos: datos e información, al servicio de la ciudadanía***

La transparencia, y el reconocimiento y garantía del derecho a saber, se han visto reflejado en compromisos institucionales, en leyes y planes y en diferentes proyectos.

Tras la aprobación de la primera Ley de Transparencia en 2015, la Generalitat ha llevado a cabo una intensa acción normativa en favor de la transparencia. El Decreto del Consell 105/2017 fue el primer desarrollo reglamentario de la ley de transparencia que se aprobó en España y, recientemente, con la Ley 1/2022, de 13 de abril, de transparencia y buen gobierno de la Comunitat Valenciana, esta comunidad ha sido la primera en contar con una ley de transparencia de segunda generación, plenamente adaptada a los retos actuales.

La columna vertebral de las políticas de transparencia de la Generalitat es el portal web GVAOberta, una herramienta cada vez más útil y consultada por los ciudadanos. En el funcionamiento del portal, hay que destacar la creación de un sistema de gestión y respuesta a las solicitudes de acceso a la información, GVA Gip, que ha permitido agilizar la tramitación y reducir el tiempo de respuesta. Y, también, la iniciativa TEP – Transparencia para Entidades Privadas, una plataforma diseñada para facilitar que asociaciones y pequeñas empresas puedan publicar su información y cumplir con sus obligaciones de transparencia si no cuentan con los medios para hacerlo. También ha habido otros proyectos destacados, como la Ley de cuentas abiertas, el visor presupuestario, los recursos de información sobre Covid-19, el portal de solidaridad con Ucrania o la rendición de cuentas sobre la Estrategia Valenciana para la Recuperación.

El compromiso con la disponibilidad de datos públicos también se ha visto reflejado en el acuerdo de adhesión a la Carta Internacional de Datos Abiertos y la promoción de la estrategia de datos abiertos de la Generalitat. Con este proyecto, que tiene como centro el portal de datos abiertos de la Generalitat, se quiere desarrollar un ecosistema de reutilización basado en el diálogo con los agentes sociales y el fomento de la innovación a través de iniciativas como Datathon, en colaboración con las universidades públicas; Dades·Lab, un laboratorio de innovación de datos abiertos; y un programa, Polis, para promover los datos abiertos en la educación, estos dos últimos en colaboración con Las Naves del Ayuntamiento de València.

- **Marco de integridad y rendición de cuentas**

Otro aspecto que se ha reforzado es el valor de la ética pública y la mejora de los estándares de integridad. Además de definir un código de buen gobierno para los altos cargos mediante el Decreto 56/2016, se ha creado una oficina de control de conflictos de intereses, con una nueva normativa (Ley 8/2016 y Decreto 65/2018. En colaboración con Transparencia Internacional también se impulsó en el 2018 un proyecto piloto para implementar acuerdos de integridad en compras públicas y auditoría ciudadana.

En el ámbito de la prevención y lucha contra la corrupción, la Agencia Valenciana Antifraude, entidad independiente adscrita al parlamento autonómico, se ha convertido en un referente en España. Además, se ha reforzado la Inspección General de Servicios como principal órgano de control interno de la administración autonómica, y con la Ley 22/2018. Dotado de un innovador sistema de alertas rápidas para la prevención y detección inmediata de posibles malas prácticas y riesgos de fraude o corrupción, ha sido reconocido como una buena práctica por la Comisión Europea.

Asimismo, se ha impulsado una regulación pionera sobre la actividad de los grupos de interés y grupos de interés, muy exigente en términos de rendición de cuentas, con la Ley 25/2018 y el Decreto 172/2021. Además de monitorear la huella regulatoria de la actividad de influencia en las políticas públicas, el registro, Regia, accesible desde GVA Oberta, dará cuenta de los contactos de las partes interesadas con los funcionarios públicos, en

igualdad de condiciones y de manera transparente, ya que toda la información será accesible al público.

- ***Participación y codecisión de las políticas públicas con la ciudadanía***

Restaurar la voz de los ciudadanos ha sido uno de los principales objetivos. Estimular dinámicas colaborativas en las decisiones y acciones de las instituciones públicas y privadas y fortalecer la red asociativa como herramienta fundamental para la participación activa de los ciudadanos en la esfera pública contribuye a construir una sociedad más democrática.

El presupuesto participativo de la Generalitat es un gran y pionero ejemplo de cocreación. Ha sido un proyecto en el que la ciudadanía ha decidido directamente el destino de 125 millones de euros del presupuesto autonómico, teniendo en cuenta principios de ordenación territorial, inclusión y perspectiva de género. El Consejo de Participación Ciudadana de la Comunidad Valenciana y el Consejo Valenciano de la Juventud han jugado un papel fundamental en el acompañamiento, deliberación, presentación de propuestas y evaluación de todo el proceso participativo. Actualmente, ambos organismos son partícipes de los comités de seguimiento para la implementación de las propuestas seleccionadas.

El portal GVAParticipa es la herramienta que implementamos para fomentar la gobernanza participativa. Permite canalizar iniciativas ciudadanas, promover la formación en participación y realizar procesos participativos en el ámbito institucional. Además, actualmente se está tramitando una nueva ley de participación ciudadana. Los premios de participación ParticipAcció también pretenden reconocer y poner en valor las buenas prácticas de las entidades y de la sociedad civil tanto en el ámbito social como en el educativo.

2.3. Capacidad para la cocreación de un plan de acción

El plan de acción lo será de toda la Comunitat Valenciana y, dentro de la administración autonómica, implicará a todo el gobierno valenciano, con el impulso de la Conselleria de Participación, Transparencia, Cooperación y Calidad Democrática.

Cabe señalar que la Generalitat se ha dotado de instrumentos que garantizan la transversalidad del gobierno abierto en todos los departamentos de la Generalitat, como son las Unidades de Transparencia de cada departamento y la Comisión de Transparencia como órgano de coordinación de las mismas, también Interdepartamental. Igual que, en materia de prevención de irregularidades, la Comisión para la Prevención de Irregularidades y Malas Prácticas.

Por su parte, el Consejo de Participación Ciudadana es el espacio de representación ciudadana de todo el territorio valenciano. Su objetivo es asesorar, evaluar y monitorear las políticas públicas, así como fortalecer el tejido asociativo y canalizar la participación a otros niveles institucionales.

También hay que señalar que organismos y autoridades independientes como el Consejo de Transparencia, el Síndic de Greuges o la Agencia Valenciana Antifraude también juegan un papel relevante en la Generalitat.

El Consejo Valenciano de la Juventud es el máximo órgano de representación de las organizaciones juveniles valencianas y su interlocutor ante la Generalitat Valenciana y las instituciones públicas y privadas en materia de políticas de juventud. Integra y representa a 36 entidades juveniles de todo el territorio, y actualmente cuenta con un equipo técnico de 9 personas trabajando para llevar a cabo las decisiones y proyectos adoptados por su comisión permanente.

Finalmente, las cinco universidades públicas valencianas, con las que mantenemos una amplia relación de trabajo a través de sus grupos de investigación de gobierno abierto, cuentan con una dilatada experiencia en la cocreación de iniciativas académicas de divulgación e investigación.

2.4. Redes y alianzas

Las alianzas con otros actores y administraciones son fundamentales a lo largo de este proyecto. En este sentido, la Generalitat participa en diferentes redes regionales, nacionales e internacionales para implementar y promover principios de gobierno abierto. En todos los casos, se trata de alianzas con otras instituciones públicas y organizaciones de la sociedad civil para intercambiar experiencias y garantizar la implementación territorial de estos principios con el fin de tener un mayor impacto en la ciudadanía.

Un buen ejemplo es lo que hemos denominado alianza valenciana de Gobierno Abierto, un marco permanente de colaboración que incluye a las diputaciones provinciales, a la Federación Valenciana de Municipios y Provincias y a la Generalitat, para compartir y coordinar políticas públicas de gobierno abierto a nivel local. Junto a ello, también existe la Red de Gobernanza Participativa Municipal para promover las buenas prácticas de participación de los gobiernos locales, y el compromiso con los Objetivos de Desarrollo Sostenible a través de la Alianza de Ciudades por el Desarrollo Sostenible, con la colaboración especial de la Federación Valenciana de Municipios y Provincias en nuestra estrategia para el cumplimiento de la Agenda 2030.

También existe una consolidada red de colaboración con las cinco universidades públicas de la Comunitat Valenciana, trabajando conjuntamente para la formación, la sensibilización y la investigación en el ámbito de la transparencia, la integridad, la participación y los datos abiertos.

Por último, la Comunitat Valenciana participa en iniciativas nacionales de gobierno abierto. Forma parte del Foro de Gobierno Abierto de España y de sus grupos de trabajo, y participa en el IV Plan Español de Gobierno Abierto, tanto directamente con tres proyectos como en su proceso de codiseño. Asimismo, se participamos activamente cada año en iniciativas como la Semana de Gobierno Abierto promovida por la OGP, y forma parte de alianzas internacionales como Open Data Charter.

A continuación, se plasman las redes y alianzas:

Redes y alianzas regionales:

- Red de cátedras y colaboración con universidades públicas valencianas (Universitat de València, Universitat Politècnica de València, Universitat Jaume I, Universitat Miguel Hernández de Elche y Universitat d'Alacant)
- Alianza Valenciana por el Gobierno Abierto. Marco de colaboración permanente con las tres diputaciones provinciales y la Federación Valenciana de Municipios y Provincias para el fomento del gobierno abierto en el ámbito local.
- Red Municipal de Gobernanza Participativa. Instrumento de colaboración con los gobiernos locales, impulsado por la Generalitat, para impulsar políticas locales de participación ciudadana en la Comunidad Valenciana.
- Consejo de Participación Ciudadana de la Comunidad Valenciana. Principal espacio de participación y consulta con las entidades ciudadanas para el diseño participativo de las políticas públicas de la Generalitat.
- Convenio de colaboración con el Consejo Valenciano de la Juventud
- Convenio de colaboración con la Asociación Española de Fundaciones
- Convenio de colaboración con la Fundación Las Naves, centro de innovación social y urbana de la ciudad de Valencia

Redes y alianzas nacionales:

- Foro de Gobierno Abierto de España, y sus grupos de trabajo
- Comisión Sectorial de Gobierno Abierto de España
- Red de Entidades Locales por la Transparencia y la Participación Ciudadana (Federación Española de Municipios y Provincias)
- Conferencia Regional de Participación Ciudadana

Redes globales:

- Carta de Datos Abiertos

2.5. Beneficios de entrar en la OGP

Estamos convencidos que la integración a la estructura de OGP Local es una buena forma de **consolidar y avanzar el trabajo realizado hasta el momento**. En concreto, vemos un claro avance en tres aspectos:

1. Ayudará a **facilitar y mejorar el intercambio y transferencia de conocimientos y experiencias** gracias a la ampliación del trabajo colaborativo y en red con el resto de miembros. **La Generalitat tiene un proyecto sólido que debe y quiere compartir**, pero sobre todo también quiere seguir mejorando, aprendiendo de otras experiencias y otras formas de hacer las cosas. El conocimiento compartido y el trabajo cooperativo son fundamentales para mejorar nuestro futuro. Ya tenemos experiencia en participar en redes de gobierno abierto a diferentes niveles, y es la mejor manera de incorporar nuevas perspectivas a la hora de fortalecer una visión global de gobierno abierto. Al mismo tiempo, también nos permitirá dibujar una perspectiva más amplia sobre nuestra visión de gobierno.
2. **Permitirá profundizar en un proyecto de política de gobierno abierto arraigado en el territorio y cercano a la gente**. El **proceso de cocreación** jugará un papel fundamental en este sentido, ya que nos permitirá construir colectivamente un proyecto común con un enfoque de proximidad, y con una vocación mucho más amplia.
3. La incorporación a OGP Local será un impulso definitivo para **apuntalar la visión de gobierno abierto de la Generalitat Valenciana** y consolidar su importancia entre las prioridades de los gobiernos locales. Este proyecto es la mejor forma de reafirmar nuestro compromiso con los valores de transparencia, participación ciudadana, rendición de cuentas y buen gobierno, en línea también con el **cumplimiento de la Agenda 2030**.

2.6. Contribución de la Comunitat Valenciana a la comunidad de OGP Local

Trabajamos habitualmente con organizaciones de la sociedad civil y otras administraciones y territorios en los más diversos campos de actuación. Nuestra participación en OGP Local puede ser útil para la comunidad porque podemos compartir

nuestro conocimiento y experiencia acumulados a través del trabajo colaborativo y la creación de redes con otros miembros de OGP Local.

Hay al menos **cuatro aspectos destacados que caracterizan nuestra experiencia y que pueden ser de especial interés para la red:**

- 1. La experiencia de la Generalitat en la institucionalización de la transparencia**, que ha evolucionado desde un enfoque centrado en la lucha contra la corrupción hasta la actual mayor relevancia de la transformación digital y la gobernanza y apertura del dato.
- 2. La construcción del marco de integridad valenciano**, valorado positivamente por la Comisión Europea en sus últimos informes sobre prevención y corrección de desequilibrios macroeconómicos en España, y que ha supuesto una clara mejora de la posición de la Comunitat Valenciana en el Gobierno Europeo de 2021. Índice de Calidad (EQI).
- 3. La fuerte red de alianzas**, que engloba a todas las universidades públicas y al mundo local, consolida y arraiga nuestro proyecto en el conjunto de instituciones y garantiza su continuidad. Nuestra red de colaboración con universidades ha sido reconocida como una buena práctica en el Informe de Madurez de Datos Abiertos de 2021 del Portal Europeo de Datos.
- 4. Una ambiciosa política de participación**. El proyecto de presupuestos participativos de la Generalitat es la primera experiencia en una administración autonómica española de gran tamaño y población, en la que los ciudadanos han decidido directamente el gasto de 125 millones de euros.

En definitiva, la Generalitat ha sido pionera e innovadora en las políticas de gobierno abierto, y se ha hecho en alianza con la sociedad civil. Por ello, tenemos la vocación de poner nuestra experiencia al servicio del aprendizaje colectivo.

3. Futuros pasos: el plan de acción OGP de la Comunitat Valenciana

El 17 de mayo la OGP ha hecho público el resultado de la convocatoria de expresiones de interés de 2022. Los próximos pasos serán:

1. **Definir un punto de contacto del gobierno** (Government Point of Contact), como responsable de coordinar el día a día de la participación del gobierno en las actividades de la OGP y en la interlocución.
2. Remitir determinada información para la **interlocución** con el contacto del gobierno y del punto del contacto de la sociedad civil, es decir, del **Consell Valencià de la Joventut**.
3. Los diferentes puntos de contacto (del gobierno y de la sociedad civil) realizarán unas **sesiones de incorporación y capacitación**, que se llevarán a cabo los días 9, 16 y 23 de junio. Esta fase de capacitación es necesaria antes de iniciar la cocreación del plan de acción.

A partir de ahí, podrá iniciarse el proceso de cocreación del primer plan de acción. Ser miembro de OGP Local implica el desarrollo e implementación de un plan de acción compuesto principalmente por una serie de compromisos de gobierno abierto ambiciosos. Todos los planes de acción deberán ser cocreados con la participación de actores gubernamentales y no gubernamentales. Además, deberán ser implementados y evaluados. Como miembros de la Alianza, el gobierno y otros actores deberán participar en intercambios de experiencias y actividades de apoyo nacionales e internacionales.

El plan de acción está compuesto por un resumen de la visión estratégica de gobierno abierto de la jurisdicción y una serie de compromisos cocreados con la sociedad civil y actores no gubernamentales. Después del término del plan de acción, los miembros pueden cocrear y enviar un nuevo plan de acción a OGP.

El ciclo del plan de acción incluye: el programa de orientación (para los miembros nuevos) y la planeación inicial y desarrollo conjunto con actores no gubernamentales de la Visión Estratégica de Gobierno Abierto Local para el periodo del plan de acción, el desarrollo e implementación de compromisos a través de un proceso de cocreación y el proceso de monitoreo, reporte de avances y evaluación.

Este proceso de cocreación, que por tanto será necesariamente conjunto con la sociedad civil deberá entregarse hasta el 31 de octubre de 2022, el Consell Valencià de la Joventut tendrá un papel fundamental en el mismo. Deberá designarse un ente para monitorear y

evaluar de forma independiente el proceso de concreción y los resultados logrados como parte de la implementación de los compromisos.

Entre las líneas fundamentales del plan de acción a desarrollar se encuentran el fomento de la participación y de la formación en participación, con una especial atención a la participación de la juventud, la implementación de mecanismos para la integridad pública en distintos niveles institucionales, el impulso a la apertura de datos, el fomento de la transparencia y la rendición de cuentas.

Por parte de la OGP, existirá una Unidad de Apoyo para orientar y apoyar gobiernos y actores no gubernamentales de manera que puedan participar en OGP de la forma más efectiva posible. El equipo de OGP Local será el principal contacto en la Unidad de Apoyo de todos los miembros de OGP Local.